

Petr Bartůňek, Radek Ptáček (editoři): Technologické pokroky v medicíně v etických a psychologických souvislostech

Praha: Grada Publishing, 2019. 138 s.
Vydání první, formát 240 × 170 mm, vázaný, černobílý výtisk.
ISBN (print): 978-80-271-1322-4.
ISBN (ePub): 978-80-271-1537-2.
Cena: 209 Kč

Je nevyvratitelným faktem, že medicína za posledních sto let udělala stejný pokrok jako za předcházejících tři sta let. Umožnilo to několik okolností, na prvním místě vstup techniky do medicíny, a to jak teoretické, preklinické, tak klinické. Změnily se poznatky o příčinách chorob, jejich diagnostika i jejich léčba. Medicína založená na osobní zkušenosti lékaře mohla být doplněna medicínou založenou na důkazech.

Technizace medicíny nepřinesla jen úspěchy, ale i celou řadu jak materiálních, tak etických a psychologických problémů. Již před 30 lety upozorňoval nestor kardiologie profesor MUDr. Pavel Lukl, CSc., na některé z nich – především na odlidštění medicíny, na ztrátu onoho křehkého vztahu mezi nemocným a lékařem, který je ve své podstatě nejen jedinečný, ale i nenahraditelný.

Referovaná kniha vycházející v Edici celoživotního vzdělávání České lékařské komory se věnuje technologickým pokrokům v medicíně v etických a psychologických souvislostech. Je již jedenáctou knihou této edice, a tak jako u knih předešlých jsou jejími editory docent MUDr. Petr Bartůňek, CSc. a profesor PhDr. et PhDr. Radek Ptáček, Ph.D., MBA. Kniha je písemným souborem přednášek přednesených na stejnojmenném semináři, který se konal v prosinci 2019.

Věcný obsah knihy je rozdělen do dvou částí: v první jsou probrána podrobně a v nejširších souvislostech významná medicínská témata, např. transplantace orgánů, robotizace, umělá inteligence aj., v druhé části je série kapitol věnována etickým a psychologickým otázkám, které tyto pokroky přinášejí.

Text je rozdělen do 15 samostatných kapitol. Jsou otiskány v tomto pořadí: 1. Etické a psychologické aspekty technizace medicíny v oboru kochleární implantace (6 s.), 2. Nové technologie molekulární biologie a transplantace krvetvorných buněk (10 s.), 3. Etika transplantace dělohy (8 s.), 4. Etické a psychologické aspekty transplantace střeva a multiviscerální transplantace (8 s.), 5. Transplantace srdce a transplantace srdce a plic (14 s.) – tato přednáška

ka vzbudila velký zájem a zcela jistě zajímala přítomné kardiology. Problematika byla pojata široce, od historie k indikacím, výběru vhodného dárce, odběru srdce, technice vlastní ortotopické transplantace a pooperační péči. Byla rozšířena tematicky na současnou transplantaci srdce i plic. Velká pozornost byla věnována etickým problémům spojeným s výběrem příjemce. Tato kapitola bude čtenáře našeho časopisu velmi zajímat. Šestou kapitolou jsou Aktuální možnosti prevence karcinomu děložního hrdla v České republice a její úskalí (7 s.), sedmou Některé etické aspekty týkající se mimotělní podpory u dětí (8 s.). Následují kapitoly: 8. Transplantace ledviny – etické a psychologické aspekty (8 s.), 9. Umělá slinivka s biologickými prvky (6 s.).

Do druhé části jsou zařazena tato témata: 10. Etika a využití bioinformatických přístupů v lékařství (6 s.), 11. Etická dilemata ve věku informačních technologií (4 s.), 12. Eutanazie – české úvahy o belgické praxi (6 s.), 13. Psychologické aspekty léčby Leksellovým gama nožem (10 s.), 14. Vývoj – nejen medicínský – a etika. Poslední, patnáctou kapitolou jsou Etické otázky nastolené propojením lidského mozku s počítači a internetem (20 s.).

Tabulky i černobílé obrázky jsou ojedinělé, literatura je uváděna za každou kapitolou.

Knihu ukončuje rejstřík přiměřeného rozsahu a český i anglický souhrn.

Komu knihu doporučit?

Ačkoliv nejde primárně o kardiologické téma, doporučil bych knihu i kardiologům: poskytuje informace o významných otázkách různých medicínských oborů, a rozšiřuje tak medicínský obzor.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,
III. interní klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze,
e-mail: jvpetr@email.cz